

Datum 2019-09-17
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2019/0189
Ert diarienummer Ju2019/02172/L5
Handläggare Karl-Oskar Öhman

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkande Straffrättsligt skydd för barn som bevittnar brott mellan närstående samt mot uppmaning och annan psykisk påverkan att begå självmord (SOU 2019:32)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet tillstyrker förslagen i rubricerat betänkande.

Barn med funktionsnedsättning finns bland barn som bevittnar brottsliga gärningar mellan sina föräldrar. För att alla barn, oavsett funktionsförmåga, ska kunna göra sin röst hörd i svåra frågor och få stöd i rättsprocessen är det viktigt att rättsväsendet har kompetens om rättigheter och behov hos barn som har funktionsnedsättning.

Myndighetens synpunkter

Myndigheten för delaktighet, MFD, delar utredningens bedömning att en kriminalisering av att utsätta barn för att bevittna brottsliga gärningar mot närstående stärker rättigheterna och den rättsliga ställningen för barn som lever med våld och övergrepp i familjen. En kriminalisering kan även bidra till att uppnå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. I den fortsatta beredningen av utredningens förslag är det avgörande att rättsväsendet även förmår säkerställa rättigheterna för barn med funktionsnedsättning.

Barn med funktionsnedsättning finns bland barn som bevittnar brottsliga gärningar mellan sina föräldrar. En kriminalisering enligt utredningens förslag bör leda till en ökning av antalet förundersökningar och domstolsförhandlingar där barn medverkar. MFD vill understryka behovet av att rättsväsendet har kompetens om delaktighet och rättskapacitet för barn i

allmänhet och barn med funktionsnedsättning i synnerhet. Utan sådan kompetens hos nyckelpersoner inom rättsväsendet riskerar en kriminalisering, som syftar till att stärka det straffrättsliga skyddet för barn, leda till att nya hinder för barn med funktionsnedsättning uppstår. Det kan handla om bristande eller otillgänglig information och otrygghet i rättsprocessen för exempelvis barn som har svårigheter med det sociala samspelet, kognitiva svårigheter eller kommunikationssvårigheter.

Behovet av rättsväsendets kompetens om barns olika förutsättningar och behov är särskilt viktig i de delar av betänkandet som handlar om barns rättskapacitet och som berör förhör med, och rättsligt biträde till, barn i svåra frågor. Vidare är det centralt att socialtjänstens stöd finns nära även barn med funktionsnedsättning under och efter rättsprocessen.

MFD välkomnar därför att kunskapslyftet för barns rättigheter redan utvidgats till att omfatta Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och Kriminalvården. MFD vill särskilt understryka vikten av att detta kunskapslyft även omfattar rättigheter och behov hos barn med funktionsnedsättning.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Emelie Lindahl och utredare Karl-Oskar Öhman (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

Malin Ekman Aldén

Karl-Oskar Öhman